

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **J. Š.**, zastoupená Mgr. Ing. Janem Boučkem, advokátem se sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, zastoupen JUDr. Janem Olejníčkem, advokátem se sídlem Na příkopě 853/12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2021, č. j. 4 A 29/2016-118,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze se žalobkyně (stěžovatelka) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 2. 2016, č. j. MHMP 221383/2016, sp. zn. S-MHMP 126945/2016 ODA-TAX, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 2, odboru správních agend, ze dne 14. 1. 2016, č. j. MCP2/004894/2016/OSA-OPR/Jich, sp. zn. Sp-MCP2/051008/2015 R-794/15/OSA-OPR/Jich.

[2] Výrokem I. rozhodnutí správního orgánu I. stupně byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání přestupků dle § 34e odst. 1 a § 34e odst. 2 písm. c) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v rozhodném znění (dále jen „zákon o silniční dopravě“), neboť jako fyzická osoba v rozporu s § 21c odst. 1 zákona o silniční dopravě vykonávala práci řidiče taxislužby bez oprávnění řidiče taxislužby, a to vozidlem, které nesplňuje požadavky § 21d odst. 1 zákona o silniční dopravě, když dne 2. 4. 2015 v době od 11:10 do 11:25 hodin na trase od nástupu u 3. lékařské fakulty UK v ulici Ruská v Praze do výstupu v Praze 2, Nezamyslova 10, řídila motorové vozidlo a při kontrole Městskou policií hlavního města Prahy a pracovníky žalovaného bylo zjištěno, že vykonala práci řidiče taxislužby, neboť poskytla přepravu cestujícím (pracovníkům žalovaného) přes mobilní aplikaci Uber (jízdné ve výši 107 Kč bylo vypočítáno mobilní aplikací Uberu a zapláceno cestujícími prostřednictvím voucheru v hodnotě 300 Kč, který cestující dostali za registraci na Uberu), aniž by byla držitelkou oprávnění řidiče taxislužby a aniž by její vozidlo bylo jako vozidlo taxislužby vůbec zařazeno. Za tyto přestupky byla stěžovatelce podle § 34e odst. 3 zákona

o silniční dopravě s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o přestupcích“), uložena pokuta ve výši 10 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení spojené s projednáním přestupků ve výši 1000 Kč.

[3] Výrokem II. rozhodnutí správního orgánu I. stupně pak bylo dle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno řízení o přestupku na úseku podnikání podle § 24 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích a o přestupku dle § 61 odst. 3 písm. c) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v relevantním znění, kterých se měla stěžovatelka dopustit tím, že měla neoprávněně provozovat obchodní, výrobní či jinou výdělečnou činnost, a tím, že měla provozovat činnost, která je předmětem živnosti koncesované, aniž by pro tuto činnost měla živnostenské oprávnění, neboť spáchání skutků, o nichž se vedlo řízení, nebylo stěžovatelce dle správního orgánu I. stupně prokázáno.

[4] Rozsudkem ze dne 28. 6. 2018, č. j. 4 A 29/2016-48, městský soud zrušil zmíněné rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Přestože činnost stěžovatelky naplnila definiční znaky taxislužby dle § 2 odst. 9 zákona o silniční dopravě, městský soud dospěl k závěru, že nenaplnila skutkovou podstatu přestupku dle § 34e odst. 1 zákona o silniční dopravě, ve znění účinném do 3. 10. 2017, podle něhož se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 21c odst. 1 téhož zákona vykonává práci řidiče taxislužby bez oprávnění řidiče taxislužby. Městský soud konstatoval, že zákonodárcem použité slovo „vykonává“ znamená, že se nemůže jednat pouze o jediné vykonání takové přepravy. Tytéž závěry pak dle uvedeného rozsudku městského soudu platí i pro skutkovou podstatu přestupku dle § 34e odst. 2 písm. c) zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, neboť i v tomto ustanovení byl použit slovesný vid nedokonavý (sloveso „vykonává“). Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla uznána vinnou ze spáchání uvedených přestupků již pro vykonání jediné jízdy, bylo žalobou napadené rozhodnutí vydáno v rozporu se zákonem, neboť se nejednalo o opakované nebo trvající jednání.

[5] Ke kasační stížnosti žalovaného ovšem Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 4. 2021, č. j. 5 As 267/2018-68, zmíněný rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud především s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 1889/20, konstatoval, že závěr, podle něhož skutkové podstaty daných přestupků nebyly naplněny, nelze založit pouze na tom, že byla stěžovatelce prokázána pouze jediná přeprava a zároveň tyto skutkové podstaty obsahovaly nedokonavé sloveso „vykonávat“. Takový výklad by byl, jak konstatoval Ústavní soud, formalistický a nerespektoval by širší vztahy mezi relevantními právními normami ani záměr zákonodárce, který byl dodatečně potvrzen novelizací zákona o silniční dopravě zákonem č. 115/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 115/2020 Sb.“), jímž bylo nedokonavé sloveso „vykonává“ ve zmíněných skutkových podstatách přestupků změněno na dokonavé „vykoná“, přičemž úmyslem zákonodárce dle zmiňovaného nálezu Ústavního soudu nebyla obsahová změna dosavadní právní úpravy, ale pouze snaha předejít případným interpretačním nejasnostem. Již původním záměrem zákonodárce totiž bylo postihnout i jediné provedení přepravy bez oprávnění řidiče taxislužby a k tomu nezpůsobilým vozidlem, pokud lze tuto přepravu považovat za indikátor dlouhodobější činnosti spočívající ve faktickém výkonu práce řidiče taxislužby. Naplnění daných skutkových podstat tak nebylo závislé na prokázání, kolikrát byla přeprava osob

pokračování

uskutečněna, nýbrž na tom, že ji daný řidič nevykonával nahodile a měl v úmyslu ji opakovat. Bylo tedy nezbytné zabývat se zjištěnými skutkovými okolnostmi, nikoliv se omezit na prosté konstatování, že stěžovatelka nenaplnila skutkové podstaty daných přestupků s ohledem na použití nedokonavého slovesa „*vykonávat*“ v posuzovaných ustanoveních a na to, že jí byla prokázána pouze jediná přeprava, jak učinil městský soud. Na tomto závěru nemohla dle Nejvyššího správního soudu nic změnit ani argumentace stěžovatelky zásadou *in dubio mitius*, neboť ta má být uplatněna pouze v případě, kdy proti sobě stojí dva rovnocenné výklady, z nichž má potom být použit ten pro jednotlivce příznivější; takové dva rovnocenné výklady však posuzovaná ustanovení nepřipouštějí.

[6] Městský soud v dalším řízení posléze nyní přezkoumávaným rozsudkem ze dne 16. 11. 2021, č. j. 4 A 29/2016-118, žalobu proti zmíněnému rozhodnutí žalovaného zamítl a dále rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Městský soud konstatoval, že nástup cestujících (zaměstnanců žalovaného) do vozidla provozovaného stěžovatelkou a jimi provedená kontrolní jízda byly prvním z kontrolních úkonů ve smyslu § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v relevantním znění (dále jen „kontrolní řád“), a byl proveden přizvanými osobami ve smyslu § 6 kontrolního řádu, přičemž nešlo o úkon přecházející kontrole dle § 3 kontrolního řádu. Již od nástupu těchto osob do vozidla tedy probíhala kontrola ve smyslu kontrolního řádu. Pokud dle protokolu o kontrole ze dne 17. 4. 2015 byla jízda zahájena cestujícími v 11:09 hod. a kontrola až v 11:25 hod., jedná se o drobnou formulační nepřesnost nemající vliv na zákonnost daného protokolu. Pověření tzv. přizvaných osob sice musí mít písemnou formu, avšak nelze požadovat, aby každé pověření přizvané osoby bylo vyhotoveno pro konkrétní kontrolu. Pověření zaměstnanců žalovaného danými úkony vyplývalo již z jejich pracovně právních dokumentů. Dle městského soudu byly rovněž v souladu se zákonem pořízeny jejich svědecké výpovědi, a nedošlo tak k porušení zákona či rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

[7] Městský soud dále s odkazem na zmíněný zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu konstatoval, že činnost vykonávanou na základě platformy Uber lze považovat za taxislužbu ve smyslu § 2 odst. 9 zákona o silniční dopravě, přičemž během dané jízdy byly veškeré definiční znaky tohoto ustanovení naplněny. Co se týče otázky, zda se stěžovatelka posuzovaným jednáním dopustila jí vytýkaných přestupků, vycházel při jejím posouzení městský soud právě z již zmíněného zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu a v něm citovaného nálezu Ústavního soudu. Městský soud přitom s ohledem na závazný právní názor Nejvyššího správního soudu konstatoval, že stěžovatelce sice bylo jí vytýkané jednání prokázáno jen jednou, na druhou stranu již ze samotné registrace na platformě Uber, tedy ze skutečnosti, že stěžovatelka pro tuto společnost pracovala, se podává dlouhodobost její činnosti a zjevně se tedy ze strany stěžovatelky nejednalo o ojedinělou událost. Správní orgány tedy nepochybily, jestliže uznaly stěžovatelku vinnou z jí vytýkaných přestupků.

[8] Ani ostatní žalobní body neshledal městský soud důvodnými.

[9] Stěžovatelka napadá rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou považuje za přijatelnou, neboť kasační stížnost dle ní stojí na otázce zákonnosti úkonů prováděných před zahájením kontroly ve smyslu § 3 kontrolního řádu, která dosud nebyla v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu řešena. Zároveň se kasační stížnost týká řešení otázky spáchání přestupku podle § 34e odst. 1 zákona o silniční dopravě, ve znění účinném do

3. 10. 2017, která byla řešena v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a s ústavně konformním výkladem právních norem v oblasti přestupkového práva.

[10] Stěžovatelka namítá, že kontrola proběhla nezákonně, neboť dle kontrolního protokolu byla zahájena až po provedené jízdě; ani cestující tedy nemohli být tzv. přizvanými osobami. Na nyní posuzovanou věc tedy není přílehlavá ani judikatura Nejvyššího správního soudu, která dovodila možnost zahajovat kontrolu tzv. přizvanými osobami. Dle názoru stěžovatelky kontrolní řád neumožňuje, aby byly ke kontrole přizvány fyzické osoby, jejichž prostřednictvím jsou opatřovány podklady již před zahájením kontroly. Je to pouze kontrolní orgán, který může takové úkony před zahájením kontroly provádět. Úkony „tajně“ učiněné cestujícími před zahájením kontroly jsou tedy nezákonné. Vzhledem k tomu, že provedená jízda byla v rozporu se zákonem, nelze považovat ani následné svědecké výpovědi cestujících za zákonný důkaz. Nezákonnost kontroly tak dle stěžovatelky založila nezákonnost celého navazujícího správního řízení.

[11] Dále je dle stěžovatelky výklad § 34e odst. 1 zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, převzatý městským soudem ze zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu v rozporu s ústavně konformním výkladem právních norem v oblasti přestupkového práva. Stěžovatelka trvá na tom, že ve výkladu zmíněného ustanovení existuje pochybnost, proto bylo nezbytné k jeho výkladu přistupovat v souladu se zásadou *in dubio mitius*. Na podporu svých tvrzení stěžovatelka odkázala na důvodovou zprávu ke zmiňované novelizaci zákona o silniční dopravě zákonem č. 115/2020 Sb., účinným od 1. 7. 2020, a na dissent soudce Ústavního soudu Radovana Suchánka ke zmiňovanému nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 1889/20. Kromě toho stěžovatelka odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu k soustavnosti jako znaku závislé práce. Jestliže Nejvyšší správní soud ve svých dřívějších rozhodnutích shledal, že výraz „*vykonává*“ značí opakovanost, pak danou okolnost nemohl městský soud, resp. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku, opomenout.

[12] Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti předně zdůraznil, že by se Nejvyšší správní soud měl zabývat samotnou přípustností kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť městský soud vyšel ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu ve zmíněném zrušujícím rozsudku. Kasační stížnost stěžovatelky pak žalovaný považuje rovněž za nepřijatelnou. Dle žalovaného se městský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu zabýval všemi námitkami stěžovatelky, přičemž měl za to, že ze zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v otázce stěžovatelkou namítaného nezákonného postupu v případě výsledků cestujících zdejší soud nic nezákonného či rozporného se svou judikaturou neshledal. K argumentaci stěžovatelky ohledně výkladu slovesa „*vykonává*“ v rámci jeho užití v § 34e odst. 1 zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, odkázal žalovaný na ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu. Žalovaný dodal, že dle něj městský soud nesprávně rozhodl o náhradě nákladů řízení, přičemž je přesvědčen, že projednávaná problematika je natolik právně složitá, že žalovaný důvodně a účelně využil služeb advokátů, proto by mu měla být přiznána plná náhrada nákladů. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřipustnou či nepřijatelnou odmítl, případně ji jako nedůvodnou zamítl a přiznal mu

pokračování

plnou náhradu nákladů za řízení před městským soudem i za obě řízení před Nejvyšším správním soudem.

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Vzhledem k tomu, že v posuzované věci, jak připomněl i žalovaný, Nejvyšší správní soud již jednou rozhodoval, zabýval se zdejší soud dále otázkou přípustnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Možnost účastníků řízení napadnout nové rozhodnutí krajského (městského) soudu je omezena § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno kasačním soudem; to neplatí, je-li jako kasační důvod uplatněna námitka, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ze zákazu opakované kasační stížnosti dovodila judikatura nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Ústavní soud se otázkou nepřipustnosti kasační stížnosti dle uvedeného ustanovení zabýval např. v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, v němž konstatoval, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. sám o sobě *prima facie* nevykazuje žádné rysy protiústavnosti, je však třeba ho interpretovat ústavně konformním způsobem. Ústavní soud dále poukázal na smysl a účel uvedeného ustanovení: „*Tím je nepochybně skutečně to, aby Nejvyšší správní soud se znovu nemusel zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by bylo zcela nesmyslné, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by totiž kasační soud setrval na svém původním právním názoru (takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele naprosto žádný význam), nebo by vyslovil právní názor jiný (takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí).*“ Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, publ. pod č. 2365/2011 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), dovodil, že ze zákazu opakované kasační stížnosti platí výjimky též v případech, kdy Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí krajského (resp. městského) soudu pro procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

[16] Podá-li kasační stížnost v téže věci druhý účastník řízení, je § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. aplikovatelný a kasační stížnost nepřipustná zejména v případě, kdy tento účastník brojí proti závěrům krajského (městského) soudu, které jsou výsledkem aplikace závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 6 As 1/2011-139, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 6 As 4/2011-136, ze dne 22. 9. 2011, č. j. 6 Ads 14/2011-241, a ze dne 29. 8. 2012, č. j. 8 As 2/2012-55, či usnesení ze dne 6. 5. 2020, č. j. 1 Azs 88/2020-42).

[17] Jak již bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 30. 4. 2021, č. j. 5 As 267/2018-68, podrobně zabýval otázkou naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 34e odst. 1 zákona o silniční dopravě [resp. i dle § 34e odst. 2 písm. c) téhož zákona], v relevantním znění. Nejvyšší správní soud ve svém předcházejícím rozsudku s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 1889/20, konstatoval, že závěr, že skutkové podstaty přestupků dle § 34e odst. 1 a § 34e odst. 2 písm. c) zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, nebyly naplněny, nelze založit pouze na tom, že stěžovatelce byla prokázána pouze jediná přeprava a že zároveň tyto skutkové podstaty obsahovaly nedokonavé sloveso „vykonávat“. Naplnění daných skutkových podstat tak není závislé na prokázání, kolikrát byla přeprava osob uskutečněna, nýbrž na tom, že ji daný řidič nevykonává nahodile a má v úmyslu ji opakovat. Lze dodat, že ani Nejvyšší správní soud není oprávněn svůj dříve vyřčený (i pro něj samého) závazný právní názor přehodnocovat, a to ani předložením této věci rozšířenému senátu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, publ. pod č. 4321/2022 Sb. NSS). Kasační námitka, kterou stěžovatelka přímo polemizuje se závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku a se závěry městského soudu, který pro něj závazný právní názor následoval (byť ne příliš vhodně zároveň naznačil, že s ním nesouhlasí), je tedy dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřijatelná.

[18] Nejvyšší správní soud pouze *obiter dictum* dodává, že nelze konstatovat, že jeho zmíněný zrušující rozsudek (a tam citovaná judikatura) je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu či v rozporu s ústavně konformním výkladem právních norem. Nejvyšší správní soud v této věci vycházel ze svého názoru již vysloveného v rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 5 As 255/2019-32, a především pak z nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. III. ÚS 1889/20, kterým byla ústavní stížnost směřující proti uvedenému rozsudku zamítnuta. Nosné závěry vyslovené nálezem Ústavního soudu jsou pro Nejvyšší správní soud závazné (čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR) a nemůže na nich nic změnit ani stěžovatelkou zmiňované odlišné stanovisko ústavního soudce Radovana Suchánka, kterým naopak Nejvyšší správní soud vázán není. Dané závěry, na jejichž základě rozhodoval i městský soud, jsou též následovány pozdější judikaturou Nejvyššího správního soudu, viz např. usnesení ze dne 30. 11. 2022, č. j. 2 As 296/2021-51, či rozsudky ze dne 12. 5. 2022, č. j. 9 As 192/2020-75, ze dne 19. 7. 2022, č. j. 10 As 257/2020-69, a ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 As 326/2020-56.

[19] Námitku týkající se nezákonného provedení dané kontroly je pak nezbytné považovat za přípustnou kasační námitku, neboť Nejvyšší správní soud se k ní v předcházejícím rozsudku, s ohledem na přezkum napadeného rozsudku v mezích rozsahu žalovaným uplatněných kasačních námitek, nijak nevyjádřil.

[20] Dále se Nejvyšší správní soud s ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před městským soudem rozhodoval samosoudce, zabýval ve smyslu § 104a s. ř. s. otázkou, zda přípustná část kasační stížnosti, jak byla výše vymezena, svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[21] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne

pokračování

26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele.*

[22] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost. Především je totiž nutné zohlednit, že Nejvyšší správní soud se obdobnými případy, v nichž v soudním řízení vystupuje shodný zástupce jednotlivých stěžovatelů (Mgr. Ing. Jan Bouček), již opakovaně zabýval. Pokud jde o námitku stěžovatelky, dle níž provedená kontrola proběhla nezákonně, neboť před samotným zahájením kontroly absolvovali kontrolní jízdu pracovníci žalovaného a poznatky z ní pak byly podkladem pro přestupkové řízení, tato otázka již byla v judikatuře vyřešena, přičemž Nejvyšší správní soud k ní např. ve svém rozsudku ze dne 19. 7. 2022, č. j. 10 As 257/2020-69, konstatoval:

„NSS opakovaně dospěl k závěru, že tzv. přizvané osoby mohou vykonávat jednotlivé kontrolní úkony, a to i bez přímé účasti pracovníka kontrolního orgánu, je-li to potřebné k dosažení účelu kontroly. Kontrolní jízdu tedy mohou provést figuranti, kteří jsou zaměstnanci správního orgánu, a jimi získané informace lze použít v následném správním řízení. Tato praxe je v souladu se zájmem na dostatečném zjištění skutkového stavu věci. Účelem pověření přizvané osoby je jen osvědčit faktický průběh kontroly. Přizvané osoby ostatně vyjma faktického využití přepravy nevykonávají žádné další kontrolní činnosti a do práv kontrolované osoby nijak nezasahují. Tímto postupem proto nemohou být kontrolované osobě upřena žádná práva; obsah záznamu z kontrolní jízdy, který přizvané osoby pořizují, lze případně zpochybnit podáním námitek. Je-li přizvaná osoba v přestupkovém řízení vyslechnuta jako svědek, může kontrolovaná osoba uplatňovat veškerá procesní práva, která jsou s prováděním tohoto důkazu spojena, tj. zejména právo být účastna výsledku, klást svědkovi otázky a vyjádřit se k jeho výpovědi.

Kontrola může být zahájena i bez předchozího oznámení přímo kontrolním úkonem, který bezprostředně předchází předložení pověření ke kontrole kontrolované osobě, je-li toho k výkonu kontroly třeba [§ 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 255/2012 Sb., kontrolního řádu]. Zpravidla takto bude kontrola zahájena v případech, kdy je pro splnění jejího účelu nezbytné, aby byl kontrolní úkon proveden bez vědomí kontrolované osoby o tom, že je kontrolována. Takovým případem je typicky i kontrola dodržování zákona o silniční dopravě, neboť účel kontroly by mohl být zmařen, pokud by řidič dopředu věděl, že probíhající jízda je jízdou kontrolní.

Nástup cestujících do vozidla provozovaného stěžovatelem a jimi provedená kontrolní jízda [tj. „kontrolní nákup“ podle § 8 písm. b) kontrolního řádu] byl tak prvním kontrolním úkonem ve smyslu § 5 odst. 2 písm. c) kontrolního řádu, provedeným přízvanými osobami (k této otázce souhrnně rozsudek NSS ze dne 19. 3. 2021, čj. 3 As 104/2019-37, body 33 až 35, či ze dne 16. 12. 2021, čj. 9 As 141/2020-43, body 15 a 16).

NSS se opakovaně vyjádřil i k tzv. materiálnímu pověření k provedení kontrolního úkonu. Dospěl k závěru, že zákon sice počítá s pověřením písemným, ale není-li jej, nemá to za následek nepoužitelnost výsledků (skutkových zjištění) provedené kontroly v následném řízení o přestupku: tato formální vada totiž nijak nezasahuje do práv kontrolované osoby. Stejně tak tato formální vada nezpůsobuje ani nezákonnost svědeckých výpovědí přízvaných osob, které byly provedeny v přestupkovém řízení (rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2018, čj. 1 As 131/2017-30, bod 28, či opět 3 As 104/2019, bod 39).“

[23] Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od těchto svých závěrů v nyní posuzované věci jakkoliv odchýlovat, a to i s přihlédnutím k tomu, že obsah namítaných skutečností v obou kasačních stížnostech je v podstatě shodný a rovněž ostatní rozhodné skutkové i právní okolnosti obou věcí jsou obdobné. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s městským soudem v tom, že jestliže v protokolu o kontrole ze dne 17. 4. 2015 je uvedeno, že jízda byla cestujícími zahájena dne 2. 4. 2015 v 11.09 hod. a kontrola byla zahájena téhož dne v 11.25 hod., jedná se pouze o formulační nepřesnost, která nemá vliv na zákonnost protokolu o kontrole, provedené kontroly ani navazujícího přestupkového řízení. Je totiž zřejmé, že kontrola byla zahájena prvním kontrolním úkonem ve smyslu § 5 odst. 2 písm. c) kontrolního řádu, tedy nástupem cestujících (přízvaných osob) do vozidla provozovaného stěžovatelkou a jimi provedenou kontrolní jízdou, tj. kontrolním nákupem dle § 8 písm. b) kontrolního řádu. Uvedené pak plyne jak ze samotného kontrolního protokolu, tak i z oznámení o poskytnuté přepravě i z obou správních rozhodnutí, přestože správní orgány chybně konstatovaly, že k zahájení kontroly došlo až po skončení kontrolní jízdy. Tato dílčí nesprávnost odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí, kterou, jak již bylo uvedeno, korigoval v nyní posuzovaném rozsudku již městský soud, neměla vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů.

[24] Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvod k přijetí této kasační námítky k meritornímu posouzení, neboť byla komplexně vyřešena citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[25] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že přípustná část posuzované kasační stížnosti svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, neboť se nejedná o otázky, které dosud nebyly řešeny judikaturou, byly řešeny rozdílně, případně vyžadovaly učinit judikurní odklon, a nejde ani o případ zásadního pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[26] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od

pokračování

jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení o nyní posuzované kasační stížnosti se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[27] Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšné stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Nejvyšší správní soud však žalovanému náhradu nákladů řízení o nyní posuzované kasační stížnosti nepřiznal, neboť lze konstatovat, že soudní spory týkající se jím vydávaných rozhodnutí patří do jeho běžné úřední činnosti. S ohledem na jeho odborné zázemí, pokud jde o poskytování právního servisu, Nejvyšší správní soud jeho náklady vynaložené na zastoupení advokátem neshledal účelně vynaloženými (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, publ. pod č. 3228/2015 Sb. NSS; stejně postupoval Nejvyšší správní soud v případě žalovaného rovněž např. ve věci řešené usnesením ze dne 30. 11. 2022, č. j. 2 As 296/2021-51, či v rozsudku ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 As 326/2020-56).

[28] Pokud jde o žalovaným vznesený „nárok“ na náhradu jeho nákladů, které vynaložil v předchozím řízení před městským soudem a v předchozím řízení před Nejvyšším správním soudem o jeho kasační stížnosti, rozhodl o něm pravomocně dle § 61 odst. 1 ve spojení s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. nyní přezkoumávaným rozsudkem městský soud, přičemž za situace, kdy žalovaný není stěžovatelem v nynějším řízení ani se nejedná o případ dle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s., nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu nákladový výrok rozsudku městského soudu z pohledu „námitek“ žalovaného jakkoli přezkoumávat ani ho jakkoli nahrazovat výrokem vlastním.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. prosince 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu